

REGIONÁLNY SPOLOK VČELÁROV SLOVENSKA NOVÁ ĽUBOVŇA - "30 rokov od založenia"

Túto "Chvíľu" sme si pred rokom predstavovali trochu ináč. V tomto období sme každoročne oslavovali spoločne sviatok sv. Ambróza- patróna včelárov podujatím "Medový perníček do srdca chodníček" Keďže je doba taká aká je, oslávim to tento rok len cez média a určite aj pečením a zdobením medového pečiva v kruhu svojich rodín. Pri tej príležitosti môžeme si pospomínať, ale aj pripomenúť si udalosti z časov minulých a aj niečo zo včelárskej minulosti našej doliny.

Práve uplynulo 30 rokov odvtedy, keď 2.12.1990 na ustanovujúcej schôdzi sme založili samostatnú organizáciu včelárov v regióne Nová Ľubovňa "Regionálny spolok včelárov Slovenska" a nadobro sme sa rozlúčili s okresnou organizáciou Slovenského zväzu včelárov. Jeho prvým predsedom sa stal teraz už nebohý pán Michal Repka. Tým sme sa stali základnou organizáciou obnoveného Spolku včelárov Slovenska z obdobia do r. 1950. Vtedy sa totiž územné spolky včelárov zrušili / v okrese Spolok včelárov Stará Ľubovňa/ a v roku 1950 bol založený jednotný Zväz Slovenského včelárstva.

Náš novozaložený Regionálny spolok Nová Ľubovňa v roku 1990 mal 38 členov a obhospodaroval okolo 500 včelstiev. Názov "Regionálny" preto ,lebo združuje včelárov z Novej Ľubovne, Jakuban, Kolačkova, ale aj iných obcí okresu. Odvtedy sa tak ako všetko okolo nás mení a pretvára, dnes organizácia má 56 členov a obhospodarujeme okolo 560 včelstiev.

A teraz trochu histórie z našej kroniky, ktorú zaznamenal p. Repka Michal. Do roku 1935 podľa záznamov včelárili v obci Jozef Barlík /od Vojtuša/, po ňom jeho syn Karol a Kazimír Konkoľ /od Kažucha/. Boli to včelári obhospodarujúci okolo 20 včelstiev. S menším počtom včelstiev 2- 10 to boli rodiny Štellmach, Nadžady - nevedené mená, ďalej Repka Ján pri kostole a Oľšavsky Herom a jeho syn Karol. Bolo to včelárenie v jednoduchých úľoch slameňakoch a dutých vydlabaných klatoch stromov, ktoré si doviezli z lesa. Do vnútra sa nedávali žiadne rámiky len do kríža preložené paličky a na nich si včely vystávali dielo do ktorého matky kládli vajíčka a liahol sa plod. Tam aj včely ukladali med, ktorý sa

z plástov vylamoval a med sa vytlačal stiskom rúk a precedil cez sitko. Zo získaného vosku vyrábali sviece pre domácu potrebu aj pre kostol.

V roku 1935 v obci bol najväčším včelárom pán farár František Maguth, ktorý po príchode z farnosti Mnišek nad Popradom doniesol so sebou aj vyše sto rodín včelstiev. V kronike sa hovorí sa, že pri prevážaní včiel viezol aj čerstvo vytočený med a konva s medom sa prevrátila. Kým to zistili tak medová čiara sa tiahla dole kopčekom zo Starej Ľubovne- pod kaplicou smerom do Novej Ľubovne. A čo sa stalo potom s ostatnými včelami v dedine? Keďže pán farár bol už vzdelaným a modernejším včelárom, mal silné včelstvá, jeho včely rabovali ostatné včelstvá a nakoniec vraj neostali v dedine iné včelstvá okrem farských. V roku 1955 ako prvý potom v obci začal včeláriť p. Repka Michal, postupne sa pridávali ďalší včelári. Samozrejme už v modernejších úľoch a s modernejšou technológiou včelárenia. V roku 1970 bolo v obci už štrnásť včelárov a obhospodarovali celkom 98 rodín.

V obci Jakubany pred rokom 1934 bolo tiež niekoľko včelárov a najväčším a dobrým včelárom bol p. Žilka. Bol starým mládencom a keďže sa neoženil z dôvodu že bol hrbatý, jeho láskou ostali včely.

V Kolačkove evidovaným prvým včelárom bol pán farár Ignac Kojda, ktorý pôsobil na fare v Kolačkove v rokoch 1905- 1917. Medzi staré včelárske rodiny patrili Chlebák, Hrást' a Šromovsky. Od roku 1950 začal včeláriť p. Jozefík Jozef, ktorý aj dnes je najstarším včelárom v doline a včelár s najvyšším počtom včelstiev v Kolačkove.

Dnes včelárime modernejším spôsobom s moderným vybavením, no však zase oproti minulosti bojujeme s nebezpečnými chorobami včiel. Včelstvá nám neničia len choroby, ale aj zmena klimatických podmienok a hlavne používanie rôznych pesticídov v poľnohospodárskej výrobe. Kvalita životného prostredia sa zhoršuje nielen nám ľuďom, ale aj ostatným živočíchom, teda aj včelám. Snažme sa preto chrániť naše životné prostredie aj pre budúce generácie a tým aj pre včely od ktorých závisí naša potravinová základňa pre ich nezastupiteľnú úlohu opelenia rastlín a všetkých poľnohospodárskych kultúr. Nepoužívajme pesticídy- chémiu na ochranu rastlín v našich záhradkách a nahradíme ju v maximálnej miere za ekologicky čisté prostriedky na ochranu rastlín. V tomto roku nám príroda pri nástupe pandémie zdvihla varovný prst, uvedomili sme si

že sme jej súčasťou, teda chráňme ju, chránime tak seba, včely a budúce generácie celého tvorstva na zemi.

Na záver prajem všetkým včelárom, ich rodinám, ale aj všetkým ľuďom dobrej vôle príjemný čas adventu, veselé Vianočné sviatky a Šťastný Nový rok 2021.

Vincent Boleš, predseda R SVS Nová Ľubovňa